

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4502/2565

บริษัท ฟ.โจทก์ บริษัท ม.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1015, ป.วิ.พ. มาตรา 47, ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.พ.พ. มาตรา 861, ป.พ.พ. มาตรา 862, ป.พ.พ. มาตรา 374

ย่อ / หลักกฎหมาย

กรรมธรรม์ประกันภัยพิพาทมีเงื่อนไขความคุ้มครองกรณีภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องสำหรับกรณีที่มีสาเหตุมาจากผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 และกำหนดนิยามของคำว่าผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 ว่าหมายถึงผู้จัดส่งสินค้าซึ่งจัดส่งสินค้าหรือบริการโดยตรงให้แก่โรงงานหรือสถานประกอบการของ ฟ. กับกำหนดนิยามของผู้จัดส่งสินค้าชั้น 2 ว่าหมายถึงผู้จัดส่งสินค้าหรือบริการโดยตรงให้แก่ผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 โจทก์บรรยายฟ้องว่า โจทก์ได้รับความเสียหายจากการที่บริษัท อ. ซึ่งเป็นผู้จัดส่งสินค้าโดยตรงให้แก่บริษัท ต. ไม่สามารถผลิตและจัดส่งสินค้าวัสดุอุปกรณ์จนทำให้บริษัท ต. ไม่อาจผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนอุปกรณ์เพื่อส่งมอบให้แก่โจทก์ได้ กรณีจึงถือได้ว่าบริษัท ต. เป็นผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และบริษัท อ. เป็นผู้จัดส่งสินค้าชั้น 2 จากที่พยานโจทก์เบิกความประกอบกับตามเอกสารแนบท้ายสัญญาซื้อขายรถยนต์ นิติบุคคลที่เป็นผู้ซื้อรถยนต์สำหรับจำหน่ายในประเทศไทยคือบริษัท ค. และนิติบุคคลที่เป็นผู้ซื้อรถยนต์สำหรับจำหน่ายนอกประเทศไทยคือ ท. ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ผู้ที่ซื้อรถยนต์ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ประกอบสำเร็จหรือรถยนต์แบบผลิตเป็นชิ้นส่วนตลอดจนชิ้นส่วนและอุปกรณ์ซึ่งผลิตโดยบริษัท ต. คือ บริษัท ค. และ ท. มิใช่โจทก์ ต้องถือว่าบริษัท ค. และบริษัท อ. เป็นผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 ตามลำดับ ของบริษัท ค. และ ท. มิใช่ของโจทก์ และเมื่อบริษัท ค. เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดตาม ป.พ.พ. จึงเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้ถือหุ้นทั้งหลายตาม ป.พ.พ. มาตรา 1015 และ ท. เป็นกิจการที่ตั้งอยู่ในมลรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงอักษรย่อ LLC ที่ต่อท้ายชื่อของกิจการแล้ว น่าเชื่อว่าเป็นกิจการประเภทบริษัทจำกัดความรับผิดชอบตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้ลงทุนในบริษัท บริษัท ค. และ ท. จึงเป็นคนละนิติบุคคลกับโจทก์ ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแห่งมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าโจทก์จะอ้างว่าโจทก์เป็นเจ้าของกิจการของบริษัท ค. และ ท. โดยผ่านการถือหุ้นร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ด้วยอาศัยวิธีการใดก็ตาม ความเสียหายและสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาทจากจำเลยสำหรับกรณีที่เกิดภาวะธุรกิจหยุดชะงักของ บริษัท ค. และ ท. หากจะพึงมี ก็มิใช่ความเสียหายและสิทธิเรียกร้องของโจทก์ ส่วนที่โจทก์อ้างว่า โจทก์เป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายจากภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องสำหรับกรณีตามคำฟ้องเพราะโจทก์เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกาและต้องจัดทำงบการเงินโดยใช้หลักเกณฑ์ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อโจทก์มีฐานะเป็นเจ้าของกิจการของบริษัทย่อยเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของส่วนของเจ้าของทั้งหมด ก็จะต้องแสดงผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยไว้เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินของโจทก์และความเสียหายของบริษัทย่อยก็จะถูกนำมารวมอยู่ในงบการเงินของโจทก์นั้น แม้จะฟังว่ามีการจัดทำงบการเงินตามที่โจทก์อ้างก็ตาม แต่กิจการของโจทก์ บริษัท ค. และ ท. ก็ยังคงมีการดำเนินกิจการในฐานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากกันและกัน และย่อมมีการจัดทำงบการเงินของแต่ละกิจการไว้ต่างหากจากกันตามกฎหมาย การ

จัดทำการเงินของโจทก์ดังกล่าวเป็นเพียงการจัดทำรายงานทางการเงินเสมือนหนึ่งว่าโจทก์ บริษัท ด. และ ท. เป็นกิจการเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการแสดงฐานะของกลุ่มบริษัทในเครือเดียวกันต่อผู้ถือหุ้นเท่านั้น แต่ก็ได้มีผลทำให้โจทก์ บริษัท ด. และ ท. ควบเข้ากันเป็นนิติบุคคลเดียวกันในทางกฎหมาย นอกจากนี้ก็ไม่ปรากฏว่ามีการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีในศาลโดยใช้สิทธิเรียกร้องแทนกันและกันได้แต่อย่างใด คำสินไหมทดแทนที่โจทก์เรียกร้องจากจำเลยจึงมิใช่คำสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายจากภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องของโจทก์จากการที่มีบริษัท ด. และบริษัท อ. เป็นผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 ตามลำดับ โจทก์ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลในฐานะผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยแทนบริษัท ด. และ ท. ในความเสียหายจากภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 41,021,240.94 ดอลลาร์สหรัฐ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยคำนวณเป็นสกุลเงินบาทตามอัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ศาลมีคำพิพากษา จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติในเบื้องต้นว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแห่งมลรัฐเดลาแวร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายรถยนต์ จำเลยเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยโดยได้รับอนุญาตให้เปิดสาขาในประเทศไทย โจทก์และบริษัท ส. ทำสัญญาร่วมทุนจัดตั้งบริษัท ต. เพื่อประกอบกิจการโรงงานผลิตรถยนต์ ซึ่งตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม อ. จังหวัดระยอง จำเลยเป็นผู้เคยค้ากับกลุ่มบริษัทโจทก์มาก่อนเกิดเหตุช่วงเกิดเหตุพิพาทจำเลยเป็นผู้รับประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะธุรกิจหยุดชะงัก โดยมีระยะเวลาเอาประกันภัยตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2554 ถึงวันที่ 15 กรกฎาคม 2555 ให้ความคุ้มครองในวงเงิน 100,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ ระบุชื่อธนาคาร พ. ในฐานะตัวแทนหลักประกันเป็นผู้รับประกัน ซึ่งมีข้อตกลงให้ใช้กฎหมายของประเทศไทยบังคับแก่กรรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ อีกทั้งบรรดาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยให้อยู่ภายใต้อำนาจของศาลในประเทศไทย เมื่อเดือนตุลาคม 2554 เกิดเหตุอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทย บริษัท อ. ซึ่งเป็นผู้จัดส่งสินค้าโดยตรงให้แก่บริษัท ต. ได้รับความเสียหายจากเหตุอุทกภัยดังกล่าวโดยไม่สามารถผลิตและจัดส่งสินค้าวัสดุอุปกรณ์จนทำให้บริษัท ต. ไม่อาจผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนอุปกรณ์ได้ จำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนตามกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาทให้แก่บริษัท ต. โดยนำเงินเข้าบัญชีธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยแล้ว รวม 57,964,961 ดอลลาร์สหรัฐ ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า โจทก์มอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า โจทก์มอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยชอบด้วยกฎหมาย แม้จำเลยจะชนะคดีในศาลชั้นต้นก็ตาม จำเลยก็ยังมีสิทธิที่จะตั้งประเด็นชั้นอุทธรณ์ในส่วนที่จำเลยไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นมาในคำแก้อุทธรณ์ได้ ซึ่งจำเลยโต้แย้งไว้ในคำแก้อุทธรณ์ว่า โจทก์มอบอำนาจให้ฟ้องคดีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ศาลอุทธรณ์ยังมิได้วินิจฉัย ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยไปเสียทีเดียว

โดยไม่ยอมนำนวน โดยจำเลยโต้แย้งว่า การมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมิได้กระทำโดยผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ และเป็นเอกสารที่สร้างขึ้นในต่างประเทศ โดยไม่มีกงสุลสยามหรือเจ้าหน้าที่สถานทูตรับรองความถูกต้องนั้น เห็นว่า โจทก์มีนายเดเนียล (Mr.Daniel) รองผู้อำนวยการฝ่ายประกันภัยองค์กรของโจทก์เบิกความประกอบเอกสารหมาย จ.61 และ จ.62 โดยจำเลยมิได้นำสืบโต้แย้งให้เห็นเป็นอย่างอื่น ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ตามที่โจทก์ นำสืบว่า นายแบรดลีย์ (Mr.Bradley) ซึ่งเป็นเลขานุการบริษัทโจทก์ออกหนังสือรับรองว่านาย ริชาร์ดหรือริก (Mr.Richard or Rick) เป็นทนายความของโจทก์ซึ่งตามอำนาจที่ได้รับมอบหมาย จากโจทก์สามารถมอบอำนาจให้แก่ที่ปรึกษาภายนอกทำการฟ้องคดีในนามของโจทก์ได้ ต่อมานาย ริชาร์ดหรือริกมอบอำนาจให้นายรัฐการ เป็นที่ปรึกษาภายนอกสำหรับการฟ้องคดีนี้ในนามของ โจทก์ แล้วต่อมานายรัฐการลงลายมือชื่อในใบแต่งตั้งทนายความเพื่อแต่งตั้งให้นายกุ่มมะ เป็นทนาย โจทก์ซึ่งลงลายมือชื่อในคำฟ้องในการยื่นฟ้องคดีนี้ แม้เอกสารหมาย จ.61 และ จ.62 จะได้ทำขึ้นใน มลรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ก็เป็นเอกสารต้นฉบับซึ่งมีเจ้าพนักงานโนตารีปับลิก ลงลายมือชื่อเป็นพยานรับรองในเอกสารดังกล่าวไว้ด้วย และแม้เอกสารดังกล่าวจะไม่มีใบสำคัญของรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาแสดงว่าผู้ที่เป็นพยานรับรองนั้นเป็นเจ้าพนักงาน โนตารีปับลิกผู้มีอำนาจเป็นพยานในเอกสารดังกล่าวก็ตาม แต่จำเลยก็ไม่มีพยานหลักฐานใดมา นำสืบให้เห็นว่าเอกสารดังกล่าวไม่ใช่ใบมอบอำนาจอันแท้จริง กรณีย่อมไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่า เอกสารดังกล่าวจะไม่ใช่ใบมอบอำนาจอันแท้จริง ใบมอบอำนาจนั้นจึงไม่ต้องทำตามที่บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 47 วรรคสาม และไม่จำเป็นต้องมีกงสุลสยามหรือ เจ้าหน้าที่สถานทูตรับรองความถูกต้องของเอกสารดังกล่าว ส่วนที่จำเลยอ้างในคำแก้อุทธรณ์อีกว่า เอกสารหมาย จ.61 ระบุว่า นายริกมีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์เฉพาะคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 50,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ แต่คดีนี้มีทุนทรัพย์เริ่มต้นคือ 69,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเกินกว่า จำนวนทุนทรัพย์ที่ระบุไว้ในเอกสารดังกล่าวนั้น เห็นว่า แม้จำเลยจะมีได้ยกเรื่องนี้เป็นข้อต่อสู้ไว้ใน คำให้การและถือได้ว่าเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นก็ตาม แต่ปัญหาเรื่อง การตีความหนังสือมอบอำนาจซึ่งได้แนบมาท้ายคำฟ้องด้วยนั้นเป็นปัญหาอันเกี่ยวกับ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน จำเลยสามารถยกขึ้นอ้างในคำแก้อุทธรณ์ได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสอง เมื่อตามเอกสารหมาย จ.61 ให้อำนาจในการฟ้องคดีแทนโจทก์โดยมิได้จำกัดจำนวนทุนทรัพย์ไว้ แต่ที่มีการระบุจำนวนเงินใน ส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำใด ๆ การฟ้องร้อง และการดำเนินคดี ข้อ 11 (2) ว่าจะต้องไม่เกิน 50,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ นั้นหมายถึง จำนวนเงินที่โจทก์จะได้รับชำระในการทำข้อตกลงระงับ ข้อพิพาท (Settlement) กับผู้ที่ถูกโจทก์ฟ้องคดีเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับการฟ้องคดีแทนโจทก์ นายริก ย่อมมีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์และมอบอำนาจให้นายรัฐการฟ้องคดีนี้ได้ โจทก์จึงมอบอำนาจให้ ฟ้องคดีโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการต่อมาว่า โจทก์ จำเลยผูกพันตามกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาทหรือไม่ เพียงใด ในข้อนี้เห็นควรพิจารณาปัญหาว่า โจทก์เป็นผู้เอาประกันภัยหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า โจทก์มีชื่อเป็นผู้เอาประกันภัยตาม กรรมธรรม์ประกันภัยพิพาท เป็นคู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัยให้แก่จำเลย และเป็นผู้ ได้รับความคุ้มครองตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาทนั้น โจทก์มีนายเดเนียล (Mr.Daniel) รองผู้อำนวยการฝ่ายประกันภัยองค์กรของโจทก์มาเบิกความว่า โจทก์ประกอบธุรกิจ ทั่วโลก เดิมธุรกิจทั้งหมดของโจทก์รวมทั้งบริษัท ต. ซึ่งเป็นกิจการร่วมค้า (Joint Venture

Company : JVC) ที่จัดตั้งขึ้นตามสัญญาร่วมทุนระหว่างโจทก์และบริษัท ส. ล้วนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ตซึ่งกำหนดความรับผิดชอบแรกที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบเองเป็นจำนวนหนึ่ง ในปี 2542 คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตามสัญญาร่วมทุนต้องการที่จะจัดซื้อกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับท้องถิ่น เพื่อให้ความคุ้มครองครอบคลุมถึงความรับผิดชอบแรกที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบเองตามกฎหมายประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ตด้วย ทำให้มีการเจรจาเพื่อจัดทำกรรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งมีเงื่อนไขความคุ้มครองตรงกับกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ตซึ่งให้ความคุ้มครองสำหรับกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน (Property Damage) รวมทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะธุรกิจหยุดชะงัก (Business Interruption) และภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่อง (Contingent Business Interruption) ซึ่งจำเลยตกลงเป็นผู้รับประกันภัยเรื่อยมาจนกระทั่งในปี 2554 จำเลยออกกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาทซึ่งแผ่นที่ระบุว่าหน้า 2 จากทั้งหมด 44 หน้า ระบุว่า ผู้เอาประกันภัยทั้งหมดประกอบไปด้วยบริษัท ต. โจทก์ บริษัทย่อย และนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งโจทก์อาจใช้อำนาจควบคุมกิจการได้ โดยมีระยะเวลาเอาประกันภัยตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2554 ถึงวันที่ 15 กรกฎาคม 2555 และให้ความคุ้มครองในวงเงิน 100,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ ในเวลานั้นผู้รับประกันภัยรายอื่นได้ตกลงรับประกันภัยธุรกิจของโจทก์ทั้งหมดตามกฎหมายประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ตซึ่งระบุว่า ผู้เอาประกันภัยทั้งหมดประกอบไปด้วยโจทก์ บริษัทย่อย และนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งโจทก์มีอำนาจควบคุมกิจการได้ โดยมีการให้ความคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องในวงเงิน 1,000,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ แบ่งเป็นความคุ้มครองสำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 และมีการกำหนดความรับผิดชอบแรกที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบ (DEDUCTIBLES) เป็นจำนวน 100,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ และมีนางปรียา ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเงินอาเซียของบริษัท ป. และเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาท มาเบิกความว่า บริษัท ต. เป็นผู้รับบริการหลายประเภทจากบริษัท ป. และบริษัท ช. ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของโจทก์และโจทก์ถือหุ้นในบริษัททั้งสองเป็นจำนวนร้อยละ 99 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด โดยบริษัท ป. ยังเป็นผู้ให้บริการด้านการบริหารเงินด้วย ซึ่งการบริหารเงินนี้รวมถึงการจัดหากรรมธรรม์ประกันภัยฉบับท้องถิ่นซึ่งมีเงื่อนไขความคุ้มครองตรงกับกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ตให้แก่บริษัท ต. โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายเดเนียล (Mr.Daniel) และมีการจัดซื้อกรรมธรรม์ประกันภัย ฉบับท้องถิ่นเป็นครั้งแรกในปี 2544 ซึ่งในขณะนั้นโจทก์เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุดและมีอำนาจบริหารกิจการของบริษัท ส. ต่อมาปี 2553 โจทก์ขายหุ้นดังกล่าวและไม่มีอำนาจบริหารกิจการของบริษัท ส. อีกต่อไป การจัดซื้อกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับท้องถิ่นกระทำโดยวิธีการประมูลราคาซึ่งจำเลยจัดทำใบเสนอราคาส่งมาให้ทุกปี และนายเดเนียล (Mr.Daniel) เป็นผู้อนุมัติการจัดซื้อทุกครั้ง สำหรับการจัดซื้อกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาทนั้น เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2554 จำเลยได้รับหนังสือเชิญให้ทำการเสนอราคาตามสำเนาหนังสือเชิญ ต่อมาวันที่ 30 มิถุนายน 2554 จำเลยส่งใบเสนอราคาซึ่งระบุว่าผู้เอาประกันภัยทั้งหมดประกอบไปด้วยบริษัท ต. โจทก์ บริษัทย่อย และนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่ง โจทก์อาจใช้อำนาจควบคุมกิจการได้ จนกระทั่งมีการอนุมัติให้จัดซื้อและชำระค่าเบี้ยประกันภัยให้แก่จำเลย และมีนายจอห์นหรือจอห์นนี่ (Mr.John or Johnnie) ซึ่งเคยเป็นผู้จัดการทั่วไป ส่วนบริหารฝ่ายวางแผนและการเงินของบริษัท ต. ระหว่างปี 2552 ถึงปี 2556 มาเบิกความว่า บริษัท ต. เป็นกิจการที่โจทก์และบริษัท ส. ใช้เงินลงทุนร่วมกันประมาณ 2,000,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งในการประกอบกิจการดังกล่าวจะมี

การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นไปยังโจทก์และบริษัท ส. หรือมีการผลัดภาระค่าใช้จ่ายผ่านทางราคาซื้อขายรถยนต์ที่ผลิตได้ เป็นวิธีการที่โจทก์ บริษัท ส. และบริษัท ต. ตกลงกันซึ่งเรียกว่าวิธีการเรียกคืนเงินทุนที่เสียไป (Return on Capital Employed หรือ ROCE) แม้บริษัท ต. จะเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทให้แก่จำเลย แต่ก็ได้รับชำระคืนตามวิธีการดังกล่าวเช่นกัน ส่วนจำเลยมีนางรัตนา รองประธานอาวุโสของจำเลย ซึ่งมีหน้าที่พิจารณารับประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยทรัพย์สินและธุรกิจหยุดชะงัก มาเบิกความว่า ในการพิจารณารับประกันภัยนั้น ผู้ที่ประสงค์จะเอาประกันภัยจะต้องเปิดเผยข้อมูลว่าทรัพย์สินใดจะมีการเอาประกันภัยไว้ภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยและจะให้คุ้มครองถึงกรณีธุรกิจหยุดชะงัก ซึ่งหากจะให้จำเลยรับประกันภัยกรณีธุรกิจหยุดชะงักก็ต้องเอาประกันภัยทรัพย์สินกับจำเลยด้วย สำหรับการคำนวณเบี้ยประกันภัยจะพิจารณาจากประเภทของกรมธรรม์ประกันภัย ความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันภัย และความเสี่ยงจากลักษณะการประกอบกิจการของผู้เอาประกันภัย และหากเป็นการรับประกันภัยกรณีธุรกิจหยุดชะงักสำหรับกำไรขั้นต้นก็ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกำไรขั้นต้นของผู้ที่ประสงค์จะเอาประกันภัย เพื่อประกอบการพิจารณารับประกันภัยและคำนวณเบี้ยประกันภัยด้วย เบี้ยประกันภัยที่คำนวณได้จะกำหนดเป็นร้อยละของมูลค่าทรัพย์สินและกำไรขั้นต้นที่มีการเปิดเผย (Declared Values) ซึ่งจะต้องไม่เกินร้อยละ 2.5 ของจำนวนเงินเอาประกันภัยต่อปี เมื่อปี 2544 บริษัท ต. เป็นผู้ขอเอาประกันภัยทรัพย์สินและกรณีธุรกิจหยุดชะงักกับจำเลย ซึ่งมีการออกกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บริษัทดังกล่าวระหว่างปี 2544 ถึงปี 2553 เมื่อปี 2554 จำเลยได้รับหนังสือเชิญจากบริษัทดังกล่าวให้ทำการเสนอราคาสำหรับการรับประกันภัยซึ่งมีการแสดงมูลค่าทรัพย์สินและกำไรขั้นต้นของบริษัทดังกล่าวเท่านั้น โดยไม่มีการแสดงมูลค่าทรัพย์สินและกำไรขั้นต้นของโจทก์หรือบริษัทย่อยของโจทก์ เมื่อจำเลยทำการเสนอราคาแล้วบริษัทดังกล่าวส่งหนังสือแจ้งว่าตกลงตามรายละเอียดและเงื่อนไขที่จำเลยเสนอ โดยที่ไม่ปรากฏชื่อโจทก์ในเอกสารดังกล่าว จำเลยออกกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทซึ่งมีการระบุชัดเจนว่าบริษัทดังกล่าวเป็นผู้เอาประกันภัยแต่เพียงผู้เดียวในตารางกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท และบริษัทดังกล่าวเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันภัยแต่เพียงผู้เดียวสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทให้แก่จำเลย ต่อมา มีการออกกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่บริษัทดังกล่าวระหว่างปี 2555 ถึงปี 2558 โจทก์ไม่มีความเสี่ยงที่จะเอาประกันภัยกรณีธุรกิจหยุดชะงักในประเทศไทยกับจำเลยเนื่องจากโจทก์ไม่ได้ประกอบธุรกิจในประเทศไทย จำเลยไม่สามารถประเมินความเสี่ยงภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินและธุรกิจของโจทก์ในต่างประเทศได้ และมีนายไดซึเกะ (Mr.Daisuke) ซึ่งเคยเป็นรองประธานอาวุโสฝ่ายการตลาดของจำเลยระหว่างปี 2552 ถึงปี 2558 และเป็นผู้รับหนังสือเชิญให้จำเลยเสนอราคาสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทมาเบิกความว่า ผู้ที่ประสงค์จะเอาประกันภัยตามหนังสือเชิญดังกล่าวคือบริษัท ต. มิใช่โจทก์หรือบริษัทย่อยของโจทก์ ซึ่งมีการแสดงมูลค่าทรัพย์สินและกำไรขั้นต้นเฉพาะของบริษัท ต. เท่านั้นเพื่อใช้ในการคำนวณเบี้ยประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท และระบุด้วยว่าจะต้องมีเงื่อนไขความคุ้มครองตรงกับกรมธรรม์ประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ด สาเหตุที่ปรากฏชื่อของโจทก์และบริษัทย่อยของโจทก์ในกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทก็เพื่อทำให้คล้ายคลึงกับ กรมธรรม์ประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ด เป็นการคัดลอกข้อความมาใส่ไว้โดยผิดพลาด ซึ่งความจริงแล้วควรจะต้องแก้ไขให้ระบุว่าบริษัท ต. เป็นผู้เอาประกันภัยแต่เพียงผู้เดียว และมีนายอัตทสึชิ (Mr.Atsushi) ซึ่งเคยเป็นผู้จัดการทั่วไปของแผนกกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัท ส. ซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการบริษัทที่เกิดจากการร่วมทุนรวมทั้งบริษัท ต. ระหว่างปี 2553 ถึงปี 2555

และเคยเป็นผู้บริหารสูงสุดทางด้านการเงิน (Chief Financial Officer หรือ CFO) และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ (Executive Vice President) ของบริษัท ต. ระหว่างปี 2556 ถึงปี 2559 มาเบิกความว่า บริษัท ต. ชำระเบี้ยประกันภัยสำหรับกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตในนามของตนเอง และบริษัท ส. ไม่เคยได้รับการร้องขอให้ชำระเบี้ยประกันภัยดังกล่าว และมีนายวิชัย รองประธานกรรมการบริหารอาวุโส ของจำเลยและเป็นผู้ลงนามในกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาต มาเบิกความว่า เมื่อปี 2552 ถึงปี 2553 เกิดเหตุลูกจ้างของบริษัท ต. นัดหยุดงาน บริษัทดังกล่าวเรียกรอค่าสินไหมทดแทนกรณีธุรกิจหยุดชะงักจากจำเลย แต่โจทก์ไม่เคยเรียกรอหรืออ้างว่าเป็นผู้เอาประกันภัย ทั้งที่กรรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวมีเนื้อหาคล้ายกับกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาต และในการต่ออายุการประกันภัยแต่ละปีนั้นจำเลยไม่เคยติดต่อโจทก์หรือบริษัทย่อยของโจทก์ หากบริษัท ต. เป็นผู้ทรงจ่ายเบี้ยประกันภัยแทนโจทก์ ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเสียหายเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่ม โจทก์และบริษัทย่อยของโจทก์ก็ได้เป็นผู้เอาประกันภัยตามกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาต เห็นว่า สำหรับกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตนั้น โจทก์อ้างว่าเป็นไปตามเอกสารหมายเลข 1 ส่วนจำเลยอ้างว่าเป็นไปตามเอกสารหมายเลข 2 ซึ่งปรากฏว่าเอกสารทั้งสองฉบับดังกล่าวมีส่วนที่ตรงกันคือ รายละเอียดเงื่อนไขของกรรมธรรม์ประกันภัยซึ่งประกอบไปด้วยเอกสารแผ่นที่ระบุหน้า 1 จากทั้งหมด 44 หน้า เป็นปกของรายละเอียดเงื่อนไขดังกล่าว แผ่นที่ระบุหน้า 2 ถึงหน้า 4 จากทั้งหมด 44 หน้า เป็นรายละเอียดเงื่อนไขในส่วนที่จำเลยจัดทำขึ้น และแผ่นที่ระบุหน้า 5 ถึงหน้า 44 จากทั้งหมด 44 หน้า เป็นรายละเอียดเงื่อนไขในส่วนที่อ้างอิงมาจาก กรรมธรรม์ประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ด แต่เอกสารทั้งสองฉบับดังกล่าวมีส่วนที่แตกต่างกันคือเอกสารหมายเลข 1 แผ่นแรก เป็นปกของกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตทั้งฉบับ ซึ่งไม่มีตารางกรรมธรรม์ประกันภัยแนบมาด้วย ส่วนเอกสารหมายเลข 2 แผ่นแรก เป็นตารางกรรมธรรม์ประกันภัยซึ่งไม่มีปกของกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตทั้งฉบับติดมาด้วย เมื่อจำเลยรับในคำแก้ใทว่าปกของกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตทั้งฉบับตามเอกสารหมายเลข 1 แผ่นแรก เป็นส่วนหนึ่งของกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาต ซึ่งเอกสารฉบับดังกล่าวมีข้อความระบุว่า กรรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้มีตารางกรรมธรรม์ประกันภัยแนบมาด้วย ส่วนตารางกรรมธรรม์ประกันภัยเอกสารหมายเลข 2 แผ่นแรกนั้น โจทก์ก็ได้โต้แย้งให้เห็นเป็นอย่างอื่น จึงฟังได้ว่ากรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตทั้งฉบับประกอบไปด้วยปกของกรรมธรรม์ประกันภัยตามเอกสารหมายเลข 1 แผ่นแรก ตารางกรรมธรรม์ประกันภัยตามเอกสารหมายเลข 2 แผ่นแรก ปกของรายละเอียดเงื่อนไขและรายละเอียดเงื่อนไขของกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตตามเอกสารหมายเลข 1 หรือ 2 แผ่นที่ระบุหน้า 1 ถึงหน้า 44 จากทั้งหมด 44 หน้า เมื่อปกของกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตทั้งฉบับเอกสารหมายเลข 1 แผ่นแรก มีข้อความระบุว่ากรรมธรรม์ประกันภัยซึ่งรวมถึงตารางกรรมธรรม์ประกันภัยนั้นอยู่ภายใต้ข้อกำหนด ข้อยกเว้นและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในกรรมธรรม์ประกันภัยหรือที่ระบุไว้ในเอกสารแนบท้ายกรรมธรรม์ประกันภัย ดังนั้น ในการพิจารณาว่าบุคคลใดเป็นผู้เอาประกันภัยตามกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตจึงต้องพิจารณาจากกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตทั้งฉบับ แม้ตารางกรรมธรรม์ประกันภัยเอกสารหมายเลข 2 แผ่นแรก จะระบุว่าบริษัท ต. เป็นผู้เอาประกันภัย แต่รายละเอียดเงื่อนไขของกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตแผ่นที่ระบุหน้า 2 จากทั้งหมด 44 หน้า ระบุชื่อผู้เอาประกันภัย (Insured Name) ประกอบไปด้วยบริษัท ต. โจทก์ บริษัทย่อย และนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งโจทก์อาจใช้อำนาจควบคุมกิจการได้ ถ้อยคำในกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตจึงระบุไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าผู้เอาประกันภัย (Insured Name) หมายถึง

บุคคลใด ดังนั้น ผู้เอาประกันภัยตามกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาหจึงมิได้มีเพียงบริษัท ต. เท่านั้น แต่อย่างไร ส่วนที่จำเลยนำสืบอ้างว่า บริษัท ต. เป็นผู้ออกหนังสือเชิญให้จำเลยทำใบเสนอราคา สำหรับกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาห มิใช่โจทก์นั้น ได้ความตามหนังสือเชิญว่า นางปรียาซึ่งเป็น ผู้ดำเนินการจัดซื้อกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาหได้ออกหนังสือเชิญดังกล่าวโดยมีข้อความระบุว่า บริษัท ต. ขอเชิญให้จำเลยทำการเสนอราคาสำหรับจัดทำกรรมธรรม์ประกันภัยซึ่งจะต้องมีเงื่อนไขความคุ้มครองตรงกับกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ดที่แนบมาด้วย ซึ่งเอกสารที่แนบ ดังกล่าวก็ระบุว่าโจทก์ บริษัทย่อย และนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งโจทก์อาจใช้อำนาจควบคุมกิจการได้ เป็นผู้เอาประกันภัยด้วย การออกหนังสือเชิญดังกล่าวจึงเป็นการแสดงความประสงค์อย่างชัดแจ้งแล้วว่ากรรมธรรม์ประกันภัยพิพาหจะต้องให้ความคุ้มครองแก่โจทก์ในฐานะผู้เอาประกันภัยด้วย ส่วนที่ จำเลยนำสืบอ้างว่า โจทก์มิได้เปิดเผยมูลค่าทรัพย์สินและกำไรขั้นต้นซึ่งจำเป็นต่อการพิจารณา รับประกันภัยและคำนวณเบี้ยประกันภัยนั้น เมื่อพิจารณากรรมธรรม์ประกันภัยฉบับก่อนเกิดเหตุตั้งแต่ ปี 2544 ถึงช่วงเกิดเหตุปี 2554 ถึง 2555 ต่อเนื่องถึงปี 2558 ตามข้อ 3.ที่ระบุจำนวนเงินเอา ประกันภัยตามกรรมธรรม์ประกันภัยแตกต่างกัน ตั้งแต่ยอดเงิน 4.4 พันล้านบาท ถึง 140.304 พันล้านบาท โดยปี 2554 ซึ่งเป็นปีเกิดเหตุอุทกภัย ระบุจำนวนเงินเอาประกันภัย 71.285 พันล้านบาท จึงเชื่อว่าโจทก์และกลุ่มบริษัทในเครือโจทก์มีการเปิดเผยมูลค่าทรัพย์สินและกำไร ขั้นต้นเพื่อแสดงยอดเงินที่จะเอาประกันภัยแล้ว มิฉะนั้นจำเลยจะได้ยอดเงินเอาประกันนับหมื่น ล้านบาทในการคำนวณเบี้ยประกันภัยที่แตกต่างกันแต่ละปีจากแห่งใด ทั้งเมื่อหนังสือเชิญเป็น การแสดงความประสงค์อย่างชัดแจ้งว่ากรรมธรรม์ประกันภัยพิพาหจะต้องให้ความคุ้มครองแก่โจทก์ ในฐานะผู้เอาประกันภัยด้วย แม้จะปรากฏหลักฐานว่าจำเลยเคยแจ้งให้ผู้ออกหนังสือเชิญดังกล่าว เปิดเผยมูลค่าทรัพย์สินและกำไรขั้นต้นของโจทก์เพื่อประโยชน์ในการพิจารณา รับประกันภัยและ คำนวณเบี้ยประกันภัยก่อนตกลงทำสัญญาประกันภัยหรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อจำเลยได้ออก ใบเสนอราคาสำหรับกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาห เช่นนี้ย่อมต้องถือว่ามูลค่าทรัพย์สินและกำไร ขั้นต้นของโจทก์มิใช่ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับจำเลยในการพิจารณาก่อนที่จะรับประกันภัยและ คำนวณเบี้ยประกันภัยตามกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาห หรือข้อมูลที่ปรากฏตามหนังสือเชิญ เป็น ข้อมูลเพียงพอที่จำเลยจะรับประกันภัยและคำนวณเบี้ยประกันภัยได้แล้ว ส่วนที่จำเลยนำสืบอ้างว่า กรรมธรรม์ประกันภัยพิพาหมีการคัดลอกข้อความมาจากกรรมธรรม์ประกันภัยฉบับทั่วโลกของฟอร์ด โดยผิดพลาด ซึ่งความจริงแล้วควรจะต้องแก้ไขให้ระบุว่าบริษัท ต. เป็นผู้เอาประกันภัยแต่ เพียงผู้เดียวนั้น เมื่อพิจารณากรรมธรรม์ประกันภัยที่จำเลยเคยออกให้ในปี 2544 ถึงปี 2553 ซึ่ง จำเลยมิได้โต้แย้งให้เห็นเป็นอย่างอื่นแล้ว ปรากฏว่ามีการระบุว่าโจทก์ บริษัทย่อย และนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งโจทก์อาจใช้อำนาจควบคุมกิจการได้เป็นผู้เอาประกันภัยด้วยมาโดยตลอด แสดงให้เห็นว่ามี การปฏิบัติเช่นนี้มาเป็นเวลานานก่อนที่จำเลยจะออกกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาหแล้ว แม้เอกสาร หมาย ล.29 ถึง ล.42 ของจำเลยจะเป็นเพียงตารางหน้ากรรมธรรม์แผ่นแรกเพียงแผ่นเดียว แต่ จำเลยไม่แสดงถึงเอกสารแนบท้าย (ATTACHED) ใด ๆ ทั้งที่มีการระบุถึงเอกสารแนบท้ายใน กรรมธรรม์ประกันภัยแต่ละฉบับ ข้อเท็จจริงเชื่อได้ว่า มีเอกสารบรรยายละเอียดอื่นอีกมาก มิใช่ กรรมธรรม์ประกันภัยมีเพียงตารางกรรมธรรม์ประกันภัยแผ่นแรกแผ่นเดียว นอกจากนี้เมื่อพิจารณา ประกอบความเชี่ยวชาญด้านธุรกิจประกันภัยของจำเลยมานานกว่า 95 ปี ตามคำให้การจำเลย ย่อมเป็นการยากที่จะมองว่าเป็นการคัดลอกข้อความมาโดยผิดพลาด ทั้งเป็นการนำสืบ เปลี่ยนแปลงแก้ไขเอกสารที่จำเลยเองลงนามยืนยันรับรองข้อความไว้ด้วย เป็นเรื่องผิดปกติวิสัย

มืออาชีพด้านการประกันภัยเช่นจำเลยที่จะจัดพิมพ์สัญญาในส่วนสาระสำคัญผิดพลาด ทั้งเมื่อพิจารณาตามรายชื่อพื้นที่และประเทศต่าง ๆ ของธุรกิจโจทก์ในเงื่อนไขความคุ้มครอง เช่น เนเธอร์แลนด์ เม็กซิโก ตุรกี ญี่ปุ่น อิตาลี มลรัฐแคลิฟอร์เนีย อเมริกา เยอรมนี ซึ่งตามกรมธรรม์พิพาทแผ่นที่ระบุหน้า 5 และ 6 จาก 44 หน้า มีรายละเอียดเหมือนเอกสารใบเสนอรับทำสัญญา และต่างจากใจความในเอกสารเชิญชวนก่อนหน้า แสดงว่ากรมธรรม์ประกันภัยพิพาทผ่านการตรวจสอบคัดกรองถ้อยคำจากจำเลยแล้ว จึงเชื่อว่าโจทก์จำเลยมีเจตนาที่จะทำสัญญาประกันภัยพิพาทให้มีผลผูกพันกันมาแต่แรก ซึ่งมีใช้ให้เฉพาะบริษัท ต. เป็นผู้เอาประกันภัย มิฉะนั้นก็อาจทำสัญญากรมธรรม์ประกันภัยกับจำเลยดังเช่นกรมธรรม์ประกันภัยตามที่ปรากฏในปีหลังเกิดเหตุปี 2556 ถึง 2559 ที่ระบุชื่อผู้เอาประกันภัยอย่างชัดเจนว่าหมายถึงบริษัท ต. เท่านั้น ต่างจากปี 2554 ถึง 2555 ที่เกิดเหตุพิพาทหรือปีก่อนหน้า ทั้งแต่ละปีก็มีเนื้อหารายละเอียดต่างกัน บ่งชี้ว่ามีการเจรจากำหนดเนื้อหาสัญญาระหว่างคู่สัญญา มิใช่ทำแบบสัญญาสำเร็จรูป แต่มีการต่อรองในการบริหารความเสี่ยงซึ่งกันและกันของทั้งสองฝ่ายอย่างเสมอภาคโดยผ่านการตรวจสอบและกำหนดนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทั้งการระบุความเป็นผู้เอาประกันภัย ลูกค้า หรือผู้จัดส่งสินค้า (SUPPLIER) และกำหนดปัจจัยที่สำคัญอื่น เช่น พื้นที่เสี่ยงภัย ทรัพย์สิน และกิจกรรมที่มีธุรกิจสัมพันธ์กันในฐานการผลิตของโจทก์ในประเทศไทย จึงปรากฏตามกรมธรรม์ประกันภัยแต่ละปีรวมถึงกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท ซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับทางนำสืบโจทก์ที่แสดงถึงรายละเอียดในกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท เปรียบเทียบกับกรมธรรม์ประกันภัยฉบับอื่นที่ชี้ว่าโจทก์จำเลยเป็นผู้เคยค้ากันตามกรมธรรม์ประกันภัยที่ทำในปีอื่น และเป็นข้อสนับสนุนถึงเจตนาของโจทก์จำเลยว่าจะผูกพันกันตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท ส่วนที่จำเลยนำสืบอ้างว่าบริษัท ต. เป็นผู้ชำระเบี้ยประกันภัยแต่เพียงผู้เดียวสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทนั้น จำเลยระบุในหน้าตารางกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทแผ่นแรก ว่าบริษัท ต. เป็นผู้เอาประกันภัย การที่บริษัท ต. ชำระเบี้ยประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทให้แก่จำเลยจึงมิใช่เรื่องผิดปกติเมื่อกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทแผ่นที่ระบุหน้า 2 จากทั้งหมด 44 หน้า ระบุชัดเจนว่าผู้เอาประกันภัยทั้งหมดประกอบไปด้วยบริษัท ต. โจทก์ บริษัทย่อย และนิติบุคคลอื่น ๆ ซึ่งโจทก์อาจใช้อำนาจควบคุมกิจการได้ ก็ต้องถือว่าผู้เอาประกันภัยตามที่ระบุไว้ทั้งหมดเป็นคู่สัญญาฝ่ายซึ่งตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 และ 862 และเมื่อได้ความว่าจำเลยได้รับชำระเบี้ยประกันภัยสำหรับกรมธรรม์พิพาทจากบริษัท ต. ครบถ้วนแล้ว คู่สัญญาฝ่ายผู้เอาประกันภัยก็ไม่มีหน้าที่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยให้แก่จำเลยอีก ทั้งต้องถือว่าจำเลยได้รับชำระเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัยทั้งหมดที่มีชื่อระบุไว้แล้ว หากใช้ได้รับชำระเบี้ยประกันภัยจากบริษัท ต. แต่เพียงผู้เดียว ส่วนที่จำเลยนำสืบอ้างว่า หากบริษัท ต. เป็นผู้ทอดรองจ่ายเบี้ยประกันภัยแทนโจทก์แล้วอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเสียหายเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่มนั้น ข้อที่จำเลยนำสืบดังกล่าวเป็นเพียงข้อสันนิษฐานของจำเลยเอง ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อความเป็นผู้เอาประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท ทั้งเป็นเรื่องภายในของฝ่ายผู้เอาประกันภัยด้วยกัน เมื่อจำเลยตกลงรับเบี้ยประกันภัยและได้ออกกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทแล้ว ย่อมมีผลบังคับผูกพันระหว่างจำเลยกับผู้เอาประกันภัยทั้งหมดที่มีชื่อระบุไว้ ส่วนที่จำเลยนำสืบอ้างว่า โจทก์มิได้ใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนกรณีธุรกิจหยุดชะงักจากกรณีลูกจ้างของบริษัท ต. นัดหยุดงานเมื่อปี 2552 ถึงปี 2553 ในฐานเป็นผู้เอาประกันภัยนั้น ก็อาจเป็นไปได้ว่าบริษัท ต. เท่านั้นที่เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากกรณีดังกล่าว

ส่วนที่จำเลยนำสืบอ้างว่า โจทก์ไม่มีความเสี่ยงที่จะเอาประกันภัยกรณีธุรกิจหยุดชะงักเนื่องจากไม่ได้ประกอบธุรกิจในประเทศไทย และที่จำเลยอ้างในคำแก้ฎีกาว่า ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยเป็นทรัพย์สินของบริษัท ต. ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยทั้งหมดนั้น ได้ความตามที่พยานโจทก์ปากนายเดเนียล (Mr.Daniel) เบิกความโดยจำเลยมิได้นำสืบให้เห็นเป็นประการอื่นว่า โจทก์ประกอบธุรกิจทั่วโลก และในข้อที่จำเลยอ้างเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัยทั้ง 4 แห่ง ตามที่ระบุไว้ในแผ่นที่ระบุหน้า 2 จากทั้งหมด 44 หน้า ก็เป็นเพียงรายละเอียดเกี่ยวกับความคุ้มครองต่อความเสียหายแก่ทรัพย์สินเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับความคุ้มครองต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะธุรกิจหยุดชะงักและภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องซึ่งมีการระบุไว้ในแผ่นที่ระบุหน้า 7 จากทั้งหมด 44 หน้า ว่ามีอาณาเขตความคุ้มครองทั่วโลกเว้นแต่ต้องด้วยข้อยกเว้นบางประการเท่านั้น ส่วนที่จำเลยอ้างอีกว่า ตามคำสั่งนายทะเบียนที่ 36/2558 ของเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยในฐานะนายทะเบียน กำหนดนิยามคำว่า ผู้เอาประกันภัย หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลตามที่ปรากฏชื่อเป็นผู้เอาประกันภัยในตารางกรมธรรม์ประกันภัย และตามคำสั่งนายทะเบียนที่ 16/2555 ของเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยในฐานะนายทะเบียน กำหนดนิยามคำว่า ผู้เอาประกันภัย หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลตามที่ปรากฏชื่อเป็นผู้เอาประกันภัยในตารางกรมธรรม์ประกันภัยซึ่งตกลงจะชำระเบี้ยประกันภัยให้แก่บริษัทผู้รับประกันภัยนั้น คำสั่งนายทะเบียนที่ 36/2558 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป ส่วนคำสั่งนายทะเบียนที่ 16/2555 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2555 เป็นต้นไป ซึ่งล้วนเป็นเวลาภายหลังจากที่กรมธรรม์ประกันภัยพิพาทได้เริ่มต้นความคุ้มครองเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2554 แล้ว และได้มีการระบุให้คำสั่งนายทะเบียนดังกล่าวมีผลใช้บังคับย้อนหลังด้วยหรือมีบทบังคับว่าหากมีการชำระเบี้ยประกันภัยแทนกันจะมีผลเช่นไร ทั้งพยานจำเลยปากนางรัตนาก็เบิกความตอบคำถามค้านของทนายโจทก์ว่า กรมธรรม์ประกันภัยพิพาททั้งฉบับได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยแล้ว ข้อที่จำเลยอ้างในคำแก้ฎีกาดังกล่าวจึงหาได้มีผลกระทบต่อความเป็นผู้เอาประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท นอกจากนี้พยานจำเลยปากนางสาวพัฒนาพร ซึ่งจำเลยนำเข้าเบิกความในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายประกันภัย เบิกความตอบคำถามค้านทนายโจทก์ว่า หากหน้าตารางกรมธรรม์ประกันภัยไม่สามารถระบุชื่อผู้เอาประกันภัยได้ครบถ้วน ก็สามารถระบุชื่อผู้เอาประกันภัยเพิ่มเติมในเอกสารแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยได้ และพยานจำเลยปากนายวิชัย ซึ่งจำเลยนำเข้าเบิกความในฐานะเป็นผู้บริหารระดับสูงของจำเลยและเป็นผู้ลงนามในกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท เบิกความตอบคำถามค้านทนายโจทก์ว่า การแก้ไขกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทสามารถกระทำได้โดยทำเป็นใบสลักหลัง เมื่อพิจารณาประกอบกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทที่ระบุไว้ว่า กรมธรรม์ประกันภัยนี้มีเอกสารแนบท้าย "COVERAGE, CONDITIONS, CLAUSES : AS LIST ATTACHED" และแผ่นที่ระบุหน้า 3 จากทั้งหมด 44 หน้า ซึ่งเป็นเอกสารแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยระบุยอมรับเนื้อหาของกรมธรรม์โดยมีลายมือชื่อผู้แทนจำเลยพร้อมประทับตราบริษัทจำเลยกำกับ ซึ่งเท่ากับจำเลยรับรองชื่อผู้เอาประกัน (Insured Name) ให้รวมถึงบริษัทโจทก์ด้วย ดังนี้ เมื่อมีการระบุชื่อบุคคลใดเป็นผู้เอาประกันภัยไว้ในเอกสารแนบท้ายดังกล่าวแล้วก็ต้องถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เอาประกันภัยซึ่งมีสถานะเต็มเช่นเดียวกับผู้เอาประกันภัยที่ระบุไว้ในตารางกรมธรรม์ประกันภัยด้วย และเมื่อถ้อยคำในกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทระบุไว้อย่างชัดเจนซึ่งไม่อาจตีความเป็นอย่างอื่นได้แล้ว ประกอบกับพฤติการณ์ในการทำสัญญาประกันภัยดังที่

พิจารณา มา พยานหลักฐานของโจทก์จึงมีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานของจำเลย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า โจทก์เป็นผู้เอาประกันภัย ส่วนฎีกาของโจทก์ประการอื่นในข้อนี้เป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยซึ่งไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงจึงไม่จำต้องวินิจฉัย ส่วนที่จำเลยให้การต่อสู้อ้างว่า โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท เพราะเป็นสิทธิของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท มิใช่เป็นสิทธิเรียกร้องของโจทก์นั้น เห็นว่า แม้กรมธรรม์ประกันภัยพิพาทมีการระบุให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยอันมีลักษณะเป็นสัญญาเพื่อประโยชน์แก่บุคคลภายนอกก็ตาม แต่สิทธิของผู้รับประกันภัยซึ่งเป็นบุคคลภายนอกนี้ย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่เวลาที่ผู้รับประกันภัยได้แสดงเจตนาแก่จำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ว่าจะถือเอาประกันภัยจากสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 374 มิใช่เพียงแต่มีชื่อเป็นผู้รับประกันภัยตามสัญญาแล้วจะทำให้มีสิทธิได้รับประโยชน์ตามสัญญาทันที และตราบใดที่ผู้รับประกันภัยยังมีได้แสดงเจตนาว่าจะถือเอาประกันภัยจากสัญญาแล้ว โจทก์ซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยและจำเลยซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาประกันภัยตามปกติ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่ากรมธรรม์ประกันภัยพิพาทมีการกำหนดวงเงินความคุ้มครองไว้ 100,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ โดยต้องหักความรับผิดชอบส่วนแรกที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบเอง 1,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทให้แก่บริษัท ต. แล้ว โดยนำเงินเข้าบัญชีธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย รวม 57,964,961 ดอลลาร์สหรัฐ และเมื่อหักความรับผิดชอบส่วนแรกที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบเองแล้วยังเหลือวงเงินความคุ้มครอง 41,035,039 ดอลลาร์สหรัฐ โดยไม่ปรากฏว่าธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทได้แสดงเจตนาแก่จำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้ว่าจะถือเอาประกันภัยจากสัญญาสำหรับวงเงินความคุ้มครองส่วนที่เหลือ เช่นนี้ จำเลยซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยจึงยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาประกันภัยพิพาทโดยให้ความคุ้มครองแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยสำหรับวงเงินความคุ้มครองส่วนที่ยังเหลือนี้ เมื่อโจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทเพียง 41,021,240.94 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งยังอยู่ในวงเงินความคุ้มครองส่วนที่เหลือ ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าโจทก์จำเลยผูกพันตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น เมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้ว ฎีกาของโจทก์ในส่วนนี้ฟังขึ้น สำหรับประเด็นข้อพิพาทอื่นซึ่งศาลล่างทั้งสองยังมิได้วินิจฉัยนั้น เมื่อคดีได้มีการสืบพยานของคู่ความในชั้นพิจารณาของศาลชั้นต้นเสร็จสิ้นมาทุกประเด็นพิพาทแล้ว ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยไปเสียทีเดียว โดยไม่ย้อนสำนวนมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อมาว่า โจทก์มีส่วนได้เสียในกรณีความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยพิพาทตามฟ้องโจทก์หรือไม่ โดยจำเลยให้การต่อสู้ว่า โจทก์มิได้ซื้อสินค้าจากบริษัท ต. หรือผู้จัดส่งสินค้าของบริษัท ต. จึงมิได้ประสบกับภาวะธุรกิจหยุดชะงักอันเนื่องมาจากเหตุอุทกภัยครั้งใหญ่เมื่อเดือนตุลาคม 2554 นั้น เห็นว่า กรมธรรม์ประกันภัยพิพาท แผ่นที่ระบุหน้า 2 จากทั้งหมด 44 หน้า ในส่วนที่กล่าวถึงภัยที่ได้รับ ความคุ้มครอง (Perils Insured) ระบุว่ากรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้ครอบคลุมถึงทรัพย์สินซึ่งเอาประกันภัยไว้และภาวะธุรกิจหยุดชะงักเมื่อเกิดการสูญหายหรือเสียหายทางกายภาพ (Physical loss or damage) ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับความคุ้มครองกรณีภาวะธุรกิจหยุดชะงักนี้ยังรวมไปถึงความคุ้มครองกรณีภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องด้วย โดยจะเห็นได้จากกรมธรรม์ประกันภัยพิพาท แผ่นที่ระบุหน้า 6 จากทั้งหมด 44 หน้า มี

เงื่อนไขความคุ้มครองกรณีภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องสำหรับกรณีที่มีสาเหตุมาจากผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 ซึ่งความคุ้มครองนี้จะไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีที่มีสาเหตุมาจากผู้จัดส่งสินค้าชั้นถัดลงไป (No coverage beyond Tier Two Suppliers) และแผนที่ระบุหน้า 25 และ 27 จากทั้งหมด 44 หน้า ซึ่งเป็นวิธีการคำนวณค่าสินไหมทดแทนกรณีภาวะธุรกิจหยุดชะงัก ได้แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ แบบฟอร์ม ก. (Form A) คำนวณจากการสูญเสียกำไร (Loss of Profits) และแบบฟอร์ม ข. (Form B) คำนวณจากกำไรขั้นต้น (Gross Earnings) ก็ล้วนแล้วแต่ให้ความคุ้มครองต่อการสูญเสีย อันเป็นผลโดยตรงมาจากการหยุดชะงักของธุรกิจที่จำเป็นซึ่งเกิดจากการสูญเสีย ความเสียหาย หรือการถูกทำลายของทรัพย์สินต่าง ๆ เช่น ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้ ทรัพย์สินของบุคคลอื่น ทรัพย์สินของผู้จัดส่งสินค้า ทรัพย์สินของลูกค้า ทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างการขนส่ง และทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างการติดตั้ง การปลูกสร้าง หรือการก่อสร้าง ในส่วนนี้ขอเท็จจริงได้ความว่า บริษัท อ. เป็นผู้จัดส่งสินค้าโดยตรงให้แก่บริษัท ต. ซึ่งเป็นบริษัทที่จัดตั้งขึ้นตามสัญญาร่วมทุนระหว่างโจทก์และบริษัท ส. โดยคู่สัญญาแต่ละฝ่ายลงทุนฝ่ายละเท่า ๆ กัน และยังสามารถตามสัญญาซื้อขายรถยนต์ ซึ่งจำเลยมีได้นำสืบหักล้างให้เห็นเป็นอย่างอื่นว่า โจทก์ บริษัท ส. และบริษัท ต. มีข้อตกลงว่าบริษัท ต. จะขายรถยนต์ที่ผลิตได้ให้แก่โจทก์ บริษัท ส. หรือนิติบุคคลอื่นใดที่โจทก์หรือบริษัท ส. กำหนดขึ้น และค่าฟ้องของโจทก์เป็นการฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายประกันภัยพิพาธอันสืบเนื่องมาจากเมื่อเดือนตุลาคม 2554 เกิดเหตุอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทย บริษัท อ. ได้รับความเสียหายจากเหตุอุทกภัยดังกล่าวโดยไม่สามารถผลิตและจัดส่งสินค้าวัสดุอุปกรณ์จนทำให้บริษัท ต. ไม่อาจผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนอุปกรณ์เพื่อส่งมอบให้แก่โจทก์ได้ ซึ่งเป็นกรณีที่โจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนกรณีภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องจากจำเลย จึงเป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่าโจทก์เป็นผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งอยู่ในวงจรที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบและวัสดุอื่น ๆ เพื่อนำไปผ่านกระบวนการต่าง ๆ จนกลายเป็นสินค้าสำเร็จ ได้แก่ รถยนต์และชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อที่โจทก์จะได้นำไปจำหน่ายให้แก่ลูกค้าต่อไป อันเป็นวงจรของห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) หากเกิดความเสียหายแก่การดำเนินธุรกิจของผู้จัดส่งสินค้าชั้น 2 ซึ่งเป็นผู้เคลื่อนย้ายวัตถุดิบและวัสดุอื่น ๆ เข้าสู่กระบวนการผลิต หรือของผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 ซึ่งเป็นผู้ผลิตสินค้าสำเร็จที่ต้องเกิดภาวะหยุดชะงักก็ย่อมจะส่งผลให้โจทก์ได้รับความเสียหายจากการไม่มีรถยนต์และชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่าง ๆ นำไปจำหน่ายให้แก่ลูกค้าทั้งในและต่างประเทศด้วย โจทก์ซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยจึงมีความสัมพันธ์กับกิจการอันเป็นทรัพย์สินของผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 ดังกล่าว และหากเกิดภาวะธุรกิจหยุดชะงักแก่กิจการของผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 ดังกล่าวแล้ว ก็อาจทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายจากภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่อง ซึ่งสามารถประมาณเป็นเงินได้ พยานหลักฐานโจทก์จึงมีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานจำเลย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าโจทก์มีส่วนได้เสียในกรณีความคุ้มครองตามกฎหมายประกันภัยพิพาธตามฟ้องโจทก์ ข้อต่อสู้ของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายมีว่า โจทก์ได้รับความเสียหายจากภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องตามความคุ้มครองตามกฎหมายประกันภัยพิพาธ หรือไม่ เพียงใด โดยจำเลยให้การต่อสู้ว่า โจทก์มิได้ซื้อสินค้าจากบริษัท ต. โจทก์เป็นเพียงผู้ถือหุ้นในบริษัทย่อยเท่านั้น ธุรกิจของโจทก์มิได้หยุดชะงักเพราะเหตุที่บริษัท ต. ไม่สามารถผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนอุปกรณ์ อันเนื่องมาจากเหตุอุทกภัยครั้งใหญ่เมื่อเดือนตุลาคม 2554 นั้น เห็นว่า กรณธรรม์ประกันภัยพิพาธแผนที่ระบุหน้า 6 จากทั้งหมด 44 หน้า มีเงื่อนไขความคุ้มครองกรณีภาวะธุรกิจหยุดชะงัก

ต่อเนื่องสำหรับกรณีที่มีสาเหตุมาจากผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 ว่าความคุ้มครองนี้จะไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีที่มีสาเหตุมาจากผู้จัดส่งสินค้าชั้นถัดลงไป และแผ่นที่ระบุหน้า 44 จากทั้งหมด 44 หน้า กำหนดนิยามของคำว่า "ผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1" (Tier One Supplier) ว่าหมายถึงผู้จัดส่งสินค้าซึ่งจัดส่งสินค้าหรือบริการโดยตรงให้แก่โรงงานหรือสถานประกอบการของฟอร์ด (Ford Facility) กับกำหนดนิยามของคำว่า "ผู้จัดส่งสินค้าชั้น 2" (Tier Two Supplier) ว่าหมายถึงผู้จัดส่งสินค้าหรือบริการโดยตรงให้แก่ผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 ซึ่งในข้อนี้โจทก์บรรยายคำฟ้องว่า โจทก์ได้รับความเสียหายจากการที่บริษัท อ. ซึ่งเป็นผู้จัดส่งสินค้าโดยตรงให้แก่บริษัท ต. ไม่สามารถผลิตและจัดส่งสินค้าวัสดุอุปกรณ์จนทำให้บริษัท ต. ไม่อาจผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนอุปกรณ์เพื่อส่งมอบให้แก่โจทก์ได้ กรณีจึงถือได้ว่าบริษัท ต. เป็นผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และบริษัท อ. เป็นผู้จัดส่งสินค้าชั้น 2 และในข้อนี้เองพยานโจทก์ปากนายเดเนียล เบิกความว่า การประกอบธุรกิจของโจทก์ในทวีปเอเชียจะกระทำผ่านบริษัท ด. ซึ่งเป็นผู้รับซื้อรถยนต์ที่ผลิตโดยบริษัท ต. เพื่อนำมาจำหน่ายในประเทศไทย และบริษัทที่ใช้ชื่อว่า ร. ซึ่งเป็นผู้รับซื้อรถยนต์ที่ผลิตโดยบริษัท ต. เพื่อส่งออกไปจำหน่ายในประเทศอื่น ๆ ประกอบกับสัญญาซื้อขายรถยนต์อันเป็นเอกสารของโจทก์เองมีข้อตกลงว่าบริษัท ต. จะขายรถยนต์ที่ผลิตได้ให้แก่ผู้ซื้อ โดยมีการกำหนดนิยามของคำว่า "ผู้ซื้อ" ว่าหมายถึงโจทก์ บริษัท ส. หรือนิติบุคคลอื่นใดที่โจทก์หรือบริษัท ส. กำหนดขึ้น ซึ่งเอกสารแนบท้าย 3.1 (Exhibit 3.1) ระบุว่านิติบุคคลที่โจทก์กำหนดว่าเป็นผู้ซื้อรถยนต์สำหรับจำหน่ายในประเทศไทยคือบริษัท ด. และนิติบุคคลที่โจทก์กำหนดว่าเป็นผู้ซื้อรถยนต์สำหรับจำหน่ายนอกประเทศไทยคือบริษัท ท. สอดคล้องกับที่พยานโจทก์ปากนายโจเซฟ หรือโจ (Mr. Joseph or Joe) หัวหน้าฝ่ายจัดการค่าสินไหมทดแทนการประกันภัยและหุ้นส่วนสำนักงานบัญชี พ. ในมลรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้รับการว่าจ้างจากบริษัท ต. ให้คำนวณค่าสินไหมทดแทนจากเหตุอุทกภัยครั้งใหญ่เมื่อเดือนตุลาคม 2554 ด้วยวิธีการบัญชีนิติวิทยา (Forensic Accounting) เบิกความตอบคำถามค้านทนายจำเลยรับว่า บริษัท ต. จะนำรถยนต์ที่ผลิตได้ไปจำหน่ายให้แก่บริษัท ด. และบริษัทที่ใช้ชื่อว่า ร. ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับบริษัทที่ใช้ชื่อว่า ร. นั้น พยานโจทก์ปากนายจอห์นนี่หรือจอห์น เบิกความว่า หมายถึงบริษัท ท. ทั้งอุทธรณ์และฎีกาของโจทก์ก็บรรยายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้รับซื้อรถยนต์ที่ผลิตโดยบริษัท ต. ไว้เช่นนี้ และยังบรรยายอีกว่าโจทก์มีฐานะเป็นเจ้าของกิจการของบริษัท ด. และบริษัท ท. โดยผ่านการถือหุ้นเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด แม้พยานโจทก์ปากนางปรียาจะเบิกความตอบคำถามค้านทนายจำเลยรับว่าบริษัทที่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ด. ซึ่งไม่ปรากฏว่าโจทก์มีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นนั้น ล้วนเป็นบรรดาบริษัทที่โจทก์เป็นเจ้าของ และแม้จะไม่ปรากฏว่าโจทก์มีความสัมพันธ์ในฐานะเป็นเจ้าของกิจการของบริษัท ท. รวมทั้งบริษัทที่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท ด. ในลักษณะใดจริงหรือไม่ ก็ตาม ข้อเท็จจริงก็รับฟังได้ว่า ในความเป็นจริงแล้วผู้ที่ซื้อรถยนต์ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ประกอบสำเร็จหรือรถยนต์แบบผลิตเป็นชิ้นส่วนตลอดจนชิ้นส่วนและอุปกรณ์ซึ่งผลิตโดยบริษัท ต. คือ บริษัท ด. และบริษัท ท. มิใช่โจทก์ ต้องถือว่าบริษัท ต. และบริษัท อ. เป็นผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 ตามลำดับของบริษัท ด. และบริษัท ท. มิใช่ของโจทก์ เมื่อพิเคราะห์ถึงวิธีการคำนวณค่าสินไหมทดแทนกรณีภาวะธุรกิจหยุดชะงักตามกรรมธรรม์ประกันภัยพิพาท แผ่นที่ระบุหน้า 25 และ 27 จากทั้งหมด 44 หน้า หากใช้วิธีคำนวณจากการสูญเสียกำไร (Form A: Loss of Profits) โดยหลักแล้วจะต้องพิจารณาจาก การลดลงของยอดขาย (Reduction Sales) ซึ่งหมายถึงยอดขายที่ลดลงของบริษัท ด. และบริษัท ท. มิใช่ของโจทก์ หรือหากใช้วิธีคำนวณจากกำไรขั้นต้น (Form B : Gross Earnings)

โดยหลักแล้วจะต้องพิจารณาจาก ยอดขายรวมสุทธิ (Total Net Sales) หักด้วยต้นทุนขาย ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ ซึ่งหมายถึงยอดขายและต้นทุนขายของบริษัท ด. และบริษัท ท. มิใช่ของโจทก์ เช่นกัน และเมื่อบริษัท ด. เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้ถือหุ้นทั้งหลายตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1015 และเป็นคนละนิติบุคคลกับโจทก์ซึ่งเป็นนิติบุคคล ตามกฎหมายแห่งมลรัฐเดลาแวร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าโจทก์จะอ้างว่าโจทก์เป็น เจ้าของกิจการของบริษัท ด. โดยผ่านการถือหุ้นเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ด้วยอาศัยวิธีการใดก็ตาม ความเสียหายและสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตาม ธรรมเนียมประกันภัยพิพาทจากจำเลยสำหรับกรณีที่เกิดภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องของบริษัท ด. หากจะพึงมี ก็มิใช่ความเสียหายและสิทธิเรียกร้องของโจทก์ และในทำนองเดียวกันในส่วนของบริษัท ท. นั้น ได้ความว่าเป็นกิจการที่ตั้งอยู่ในมลรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบกับเมื่อ พิจารณาถึงอักษรย่อ LLC ที่ต่อท้ายชื่อของกิจการแล้ว น่าเชื่อว่าเป็นกิจการประเภทบริษัท จำกัดความรับผิด (Limited Liability Company) ตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นนิติบุคคลต่างหาก (Separate Legal Entity) จากผู้ลงทุน (Member) ใน บริษัทประเภทนี้ และเป็นคนละนิติบุคคลกับโจทก์ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแห่งมลรัฐ เดลาแวร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่ว่าโจทก์จะอ้างว่าโจทก์เป็นเจ้าของกิจการของบริษัท ท. โดย ผ่านการลงทุนในกิจการเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของส่วนของผู้ลงทุนทั้งหมด (Membership Interest) ด้วยอาศัยวิธีการใดก็ตาม ความเสียหายและสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตาม ธรรมเนียมประกันภัยพิพาทจากจำเลยสำหรับกรณีที่เกิดภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องของบริษัท ท. หากจะพึงมีก็มิใช่ความเสียหายและสิทธิเรียกร้องของโจทก์เช่นกัน ส่วนที่โจทก์อ้างว่า โจทก์เป็นผู้ที่ ได้รับความเสียหายจากภาวะธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องสำหรับกรณีตามคำฟ้องเพราะโจทก์เป็น บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศสหรัฐอเมริกาและต้องจัดทำงบการเงินโดยใช้ หลักเกณฑ์ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศสหรัฐอเมริกา (Generally Accepted Accounting Principles ซึ่งเรียกโดยย่อว่า GAAP หรือ US GAAP) เมื่อโจทก์มีฐานะเป็น เจ้าของกิจการของบริษัทย่อยเป็นจำนวนร้อยละ 100 ของส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด ก็จะต้องแสดง ผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยไว้เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินของโจทก์และความเสียหายของ บริษัทย่อยก็จะถูกนำมารวมอยู่ในงบการเงินของโจทก์นั้น แม้จะฟังว่ามีการจัดทำงบการเงินของ โจทก์โดยแสดงผลการดำเนินงานและความเสียหายของบริษัทย่อยไว้ด้วยตามที่โจทก์อ้างก็ตาม แต่ กิจการของโจทก์ บริษัท ด. และบริษัท ท. ก็ยังคงมีการดำเนินกิจการในฐานะเป็นนิติบุคคลแยก ต่างหากจากกันและกัน และย่อมมีการจัดทำงบการเงินของแต่ละกิจการไว้ต่างหากจากกัน ตามกฎหมาย การจัดทำงบการเงินของโจทก์ดังกล่าวเป็นเพียงการจัดทำรายงานทางการเงิน เสมือนหนึ่งว่าโจทก์ บริษัท ด. และบริษัท ท. เป็นกิจการเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการแสดงฐานะ ของกลุ่มบริษัท (Group Company) ในเครือเดียวกันต่อผู้ถือหุ้นเท่านั้น แต่ก็ได้มีผลทำให้โจทก์ บริษัท ด. และบริษัท ท. ควบเข้ากันเป็นนิติบุคคลเดียวกันในทางกฎหมาย นอกจากนี้ก็ไม่ปรากฏว่า มีการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีในศาลโดยใช้สิทธิเรียกร้องแทนกันและกันได้แต่อย่างใด ค่าสินไหมทดแทนที่โจทก์เรียกร้องจากจำเลยจึงมิใช่ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายจากภาวะ ธุรกิจหยุดชะงักต่อเนื่องของโจทก์จากการที่มีบริษัท ด. และบริษัท อ. เป็นผู้จัดส่งสินค้าชั้น 1 และชั้น 2 ตามลำดับ โจทก์ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลในฐานะผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อย

(Holding Company) แทนบริษัท ด. และบริษัท ท. ในความเสียหายจากภาวะธุรกิจหยุดชะงัก ต่อเนื่องได้ แม้กรรมธรรม์ประกันภัยพิพาตผูกพันโจทก์จำเลยตามคำฟ้อง ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ ฟังขึ้น กรณีไม่จำต้องวินิจฉัยปัญหาตามฎีกาข้ออื่นเพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลง ที่ ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ธัชพงศ์ วิสุทธีสังวร · ชูชัย วิริยะสุนทรวงศ์ · กิรติ เชียงปวน

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4502/2565>